Waarom (niet) overschakelen naar digitale

Bezint eer ge begint!

Op vakantie, tijdens feestjes, bij de buren, … Je ziet ze overal opduiken, die digitale camera's. Begint het ook bij jou te kriebelen en denk je eraan eentje te vragen aan de kerstman? Dan stel je waarschijnlijk de vraag: is het wel verstandig? Ben je altijd beter af met digitaal? In dit dossier kijken we even verder dan onze zoomlens reikt en komen we tot verrassende vaststellingen!

We beginnen met het intrappen van een open deur: er bestaat geen kant-en-klaar antwoord op de vraag of jij moet overschakelen op digitale fotografie. Je moet immers een aantal factoren in overweging nemen die enorm kunnen variëren van persoon tot persoon: wat voor soort fotograaf ben je bijvoorbeeld? Hoeveel geld wil je spenderen aan je hobby? Heb je tijd om meer te doen met je foto's dan ze louter binnenbrengen en afhalen bij de fotograaf? En wat doe je eigenlijk met die gemaakte foto's achteraf? We kunnen deze vragen onmogelijk voor jou beantwoorden. Dat moet je zelf doen. We gaan hier wel een aantal cijfers opdienen waarmee je zélf een persoonlijk kostenplaatje kan opmaken. Vervolgens bespreken we enkele alternatieven voor de overstap naar digitaal fotograferen en tot slot sommen we nog een aantal belangrijke verschillen op wat betreft de gebruikservaring van analoge en digitale fotografen. Aan het einde heb je dan alle argumenten in handen om die ene vraag te beantwoorden: zal ik overschakelen op digitale fotografie?

De aanschaf

De droom van elke amateurfotograaf: spiegelreflex én digitaal. Deze Canon Eos 300D is met € 1.269 bijna 3 keer zo duur als zijn analoge tegenhanger, de 300V.

We veronderstellen even dat je nog geen camera in huis hebt, om de prijskaartjes evenwichtig op te stellen. Dan luidt de vraag: koop ik opnieuw een analoge camera of zet ik de stap naar de wereld van de digitale beelden?
Stap een fotowinkel binnen en je stelt het volgende meteen vast: een digitale camera is ronduit duur in vergelijking met zijn analoge equivalent. Een kleine steekproef leert ons dat je al een analoge compact camera op de kop tikt voor € 150 en een goed exemplaar voor pakweg € 250. Ga je op zoek naar dezelfde kwaliteiten in de digitale wereld (lenssysteem, autofocus, presets, flits etc.) dan betaal je respectievelijk € 300 en € 500 in dezelfde segmenten. Wil je wat extra mogelijkheden (grotere afdrukken) op je digitale camera, dan race je al snel richting € 1.000. Ruwweg kan je stellen dat een digitale compact-camera dubbel zo duur is als een analoge evenknie. Nog erger wordt het als je een spiegelreflexcamera – zo eentje met verwisselbare lenzen – wil aanschaffen. Tot voor kort waren die simpelweg onbetaalbaar voor de consument. Canon bracht er met de Eos 300D voorzichtig verandering in. Voor € 1.269 verwisselt die van eigenaar (zonder lens). Opteer je voor de Eos 300 V, de analoge variant, dan ben je slechts € 350 armer. Ga je een stapje hogerop in het gamma van de spiegelreflexen, dan wordt het helemaal te bont. Voor de Eos 10D bijvoorbeeld moet je een kleine € 2.000 ophoesten. Moeten we nog verder gaan? Niet echt. Onthou dat een digitale reflexcamera drie tot vier keer duurder is dan een analoog exemplaar en dat het aanbod dan nog relatief klein is.

fotografie

Het vervolg

Eens je gekozen hebt voor een digitale camera, mag je iets zeker niet doen: terugkijken. Daarmee bedoelen we eigenlijk dat je niet langer de wekelijkse reclamefolders mag inkijken waarin jouw en andere digitale camera's worden aangeprezen. Dat leidt namelijk enkel tot frustraties omdat die apparaten nog steeds onderhevig zijn aan prijserosie. Zeker als je een gloednieuwe camera met de laatste snufjes aanschaft, mag je er donder op zeggen dat het prijskaartje van dat toestel binnen het half jaar krimpt alsof het is gewassen op 90°! Jammer genoeg kan je met een digitale camera alleen niet ten volle genieten van de digitale fotografie in haar geheel. Hét voordeel bij uitstek van digitaal fotograferen is immers de mogelijkheid om je beelden eigenhandig te bewerken. Iedereen kan als het ware een digitale doka in huis halen en als een volleerd goochelaar beginnen te sleutelen aan beelden. Voorwaarde is uiteraard dat je beschikt over een pc en de juiste beeldbewerkingssoftware. Omdat je Clickx leest, durven we ervan uit gaan dat je over een pc beschikt. Is dat niet het geval, dan ben je zowat verplicht om € 1.000 extra bij te tellen op de rekening van de digitale fotograaf. Een goed beeldbewerkingspakket tik je al op de kop aan € 100 à € 150. De kans is groot dat je thuis ook foto's wil afdrukken op een eigen printer. Stel je een goede kwaliteit op prijs, dan ga je best shoppen in de categorie van de inkjet-fotoprinters en neem je minimaal € 200 (iets luxueuzer is € 300) mee naar de pc-boer. Met je pc, een beeldbewerkingspakket én een degelijke printer zit je goed voor een hele resem afdrukken, maar niet voor eeuwig....

Voor de aanschaf van een degelijke fotoprinter neem je € 200 tot € 300 mee naar de pc-boer. Jammer genoeg is dat nog maar het begin...

Het gebruik

Het lijkt wel alsof we digitale fotografie als de zoveelste leuke, maar dure hobby willen voorstellen. Jammer genoeg moeten we nog even verder gaan in die zin: het is namelijk een wijd verspreide misvatting dat het eigenhandig afdrukken van foto's goedkoper zou zijn dan het binnenbrengen/ophalen van films en foto's bij de fotograaf. Ontnuchtering alom: eigen kiekjes afdrukken kan behoorlijk duur zijn. We besparen je de ingewikkelde berekeningen voor inktgebruik, maar geven je wel graag enkele richtprijzen mee. Tijdens printertesten in onze labs gaan we namelijk steeds na hoeveel afdrukken (A4 en fotoformaat) je kan puren uit een inkttankje. Die hoeveelheid relateren we aan de prijs van zo'n inktcartridge. Nemen we vervolgens gemiddelden van verschillende fabrikanten en printers dan komen we op een gemiddelde inktprijs van zowat € 1,8 voor een A4'tje of € 0,45 voor een klassieke foto van 10 bij 15 cm. Met inkt alleen kan je echter niks aanvangen. Daar hoort goed fotopapier bij en daarvoor betaal je al snel 50 eurocent per A4 of 30 eurocent voor een klassiek fotoformaat (voorgesneden). Even hoofdrekenen leert ons dat je per fotoafdruk al snel € 0,75 armer bent (of 30 BEF om het wat aannemelijker voor te stellen), en voor een A4-afdruk ongeveer € 2,30.

Goede afdrukken vragen om goed papier. Helaas is dat niet goedkoop. Gebruik het enkel als je zeker bent dat de printinstellingen goed staan en de foto de moeite loont.

Inkt is duurder dan goud! Ga er zuinig mee om en je bespaart flink op je digitaal budget.

Kostenplaatjes

	DIGITAAL	ANALOOG
Aanschaf fototoestel		
Canon Digital Ixus / Ixus III (Gelegenheidsfotograaf)	€ 479	€ 219
Canon Eos 300D / Eos 300V (Liefhebber)	€ 1.269	€ 350
Geheugenkaartje	€ 150	€ 0
Software	€ 100	
Tussentotaal		
Gelegenheidsfotograaf	€ 629	€ 219
Liefhebber	€ 1.519	€ 350
Gebruik toestel / printer		
Aanschaf film (per opname)	€ 0	€ 0,13
Ontwikkeling/afdruk foto	€ 0,75	€ 0,42
Ontwikkeling/afdruk A4	€ 2,30	€ 4
Tussentotaal		
Gelegenheidsfotograaf (100 foto's, 10 A4's, + 4 x film)	€ 98	€ 82,50
Liefhebber (1.000 foto's, 20 A4's, + 20 x film)	€ 796	€ 542,50
Totalen		
Totaal na 1 jaar		
Gelegenheidsfotograaf	€ 727	€ 301,50
Liefhebber	€ 2.315	€ 892,50
Totaal na 5 jaar		
Gelegenheidsfotograaf	€ 1.119	€ 631,50
Liefhebber	€ 5.499	€ 3.062,50
Totaal per opname (op basis van 5 jaar)		
Gelegenheidsfotograaf	€ 2,03	€ 1,15
Liefhebber	€ 1,08	€ 0,60

Opm.: Zoals je merkt hebben we ons hier geconcentreerd op de aanschaf van een fototoestel en hebben we abstractie gemaakt van een eventuele investering in een pc en printer. Voor de uiteindelijke berekening gaan we ervan uit dat je alle opnames afdrukt of laat afdrukken. Die veronderstelling is louter theoretisch en wordt in de tekst genuanceerd.

Even tellen

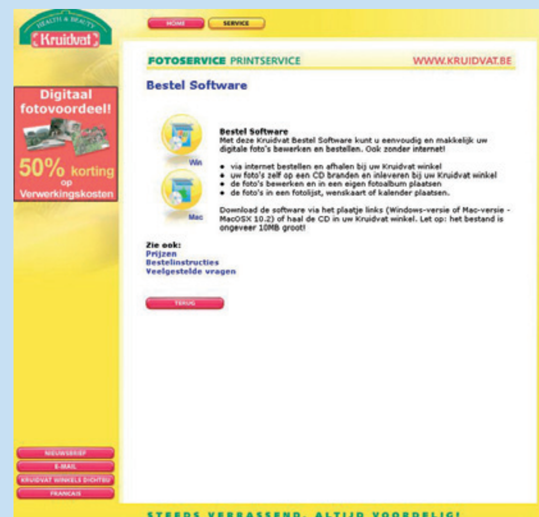

Een filmrolletje weegt niet door op het budget. Je betaalt officieel gemiddeld € 3 voor een exemplaar, maar krijgt ze vaak ook gratis of aan een voordeeltarief.

Vliegen de prijzen je te snel rond de oren? Dan zullen we eerst een en ander met elkaar vergelijken. Stel: je drukt een 'filmpje' van 24 opnames af in je hobbykamer, met je gloednieuwe printer. Dan ben je eigenlijk € 18 lichter, ook al besef je het niet. Ben je onlangs nog bij een fotograaf geweest (of bij een winkel met fotoservice, zoals Kruidvat) dan besef je dat inkjetdrukken duur is. Voor een klassieke ontwikkeling/afdrukoperatie bij deze jongens ben je zelden meer dan € 10 kwijt. Laat je echter niet te snel vangen. Je moet hierbij nog de aanschaf van je filmrolletje tellen. Reken op een kleine € 3 (of minder als je oog hebt voor voordeelaanbiedingen) voor datzelfde rolletje van 24 opnames (hoe meer opnames, hoe goedkoper de prijs per foto).

Alternatief 1: printservice

Fans van digitale fotografie hebben ondertussen meermaals de tenen gekruld. Omdat we hier een vrij eenzijdig verhaal brengen. Dat klopt. Er zijn immers alternatieven voor een volledig digitale dan wel een volledig analoge weg. Laten we beginnen met de eerste.
We zien dat naast de aanschaf van een digitale camera, vooral de afdrukkost een flinke hap neemt uit ons budget. Net daarom zijn er de afgelopen jaren talrijke printservices als paddestoelen uit de grond gerezen. Printservices zijn bedrijven die digitale beelden voor jou op papier zetten. Vaak gaat het over labo's die ook analoge films ontwikkelen/afdrukken en die vind je in zowat elke winkelstraat. Je kan je beelden binnenbrengen, bijvoorbeeld op cd of een geheugenkaart. Simpeler is het versturen van je beelden via het internet. Opgelet: een breedbandverbinding is hier zeer welkom en als je erg veel fotografeert en beelden verstuurt, hou je best je uploadlimiet in de gaten.
De kwaliteit en prijs verschillen echter enorm van merk tot merk. Het is dus uitkijken geblazen, maar vooral ook experimenteren. Laat kleine hoeveelheden foto's afdrukken bij verschillende services en maak zelf een selectie van de beste resultaten. Of laat je gidsen door onze printservicestest in Clickx 42. Uiteindelijk kies jij zelf de fotoservice en dat is een persoonlijke kwestie: de een houdt van felle, harde kleuren, de ander niet... Het belangrijkste gegeven voor de digitale printservices is echter de prijs: die ligt gemiddeld ronder de € 0,50 per foto (10 x 15 cm). Dus fors lager dan de € 0,75 per inkjetafdruk voor een normaal fotoformaat. Voor een A4-afdruk komt de inkjetprinter vaker voordeliger uit. Een gemiddelde van € 4 bij een printservice is realistisch, al zijn er spelers op de markt die stunten met A4-afdrukken aan minder dan € 2 (Kruidvat).

In een gemiddelde winkelstraat vind je meer dan één printservice. On line is er zelfs sprake van een wildgroei. Porbeer en evalueer verschillende services, dat loont de moeite!

Alternatief 2: scanservice

Ook als je niet digitaal fotografeert, kan je mits een omweg genieten van (enkele) geneugten van de digitale fotografie. Die omweg heet een scanner. Je kan er zelf eentje aanschaffen (zie onze test op p. 24) om je foto's of negatieven/dia's in te scannen. Reken op een budget van € 300 voor een echte klasbak. Is dat te duur, dan doe je beroep op een scanservice. Dat is ook het betere alternatief voor fotografen met weinig tijd (scannen neemt best wel wat tijd in beslag!). Je brengt je analoge filmrolletje binnen bij de fotograaf om de hoek, vraagt hem om de beelden op cd te branden en enkele werkdagen later heb je een schijfje vol digitaal beeldmateriaal, klaar om te bewerken op je eigen pc. Kostprijs van deze methode varieert ook weer enorm van merk tot merk, én van de gevraagde scankwaliteit. De Kodak Photo CD's bijvoorbeeld bevatten maximaal 100 beelden in vijf verschillende resoluties, maar laten 2 weken op zich wachten en kosten (hou je vast) € 72. In het beste geval kom je dan na afdruk thuis op € 1,5 per beeld of via de printservice op € 1,15. We vonden goedkopere scanservices tot € 6,20 (Spector) per cd/filmpje. De resolutie van dergelijke scans is wel te laag om beelden op A4 af te drukken. Er zijn ook andere diensten op de markt. Hetzelfde Spector bijvoorbeeld scant je beelden (die je laat ontwikkelen/afdrukken) voor € 1,50/rol en zet ze on line gedurende zes weken. Van daaruit kan je ze ophalen of weer laten afdrukken. Het loont de moeite om regelmatig een kijkje te nemen op de sites van de merken die actief zijn in de print en scanservices. Omdat de markt van de digitale fotografie op dit moment werkelijk 'boomt' proberen die bedrijven op allerhande manieren klanten te winnen. Promoties en prijsdalingen zijn dan ook schering en inslag. Het spreekt voor zich dat die een mild effect hebben op jouw portemonnee. Hieronder krijg je alvast de adressen van enkele belangrijke spelers. Controleer ook even of jouw vertrouwde fotograaf zelf scans maakt. Vaak kan je bij hem een hoeveelheidkorting verkrijgen.

Een klasbak scanner kost je nog € 300 en... veel tijd.

Alternatief 3: gezond verstand

Bekijk je foto's op het scherm, maak er een video-cd van of een website. Foto's delen kan op meer manieren (en goedkoper) dan je denkt.

Het meest voor de hand liggende alternatief voor de digitale fotograaf die zijn kosten wil drukken is het gebruik van een portie gezond verstand. Bekijk even wie de grote slokop is in het prijskaartje. Juist! Papier en inkt. Ga er dan ook zuinig mee om. Door rigoureus te selecteren in de gemaakte beelden. Zet ze op je pc, bekijk ze op je computerscherm of tv en stel je de vraag: is dit werkelijk de moeite om af te drukken? Tenzij je een enorm getalenteerd fotograaf bent, vallen er meteen een heleboel opnames uit de boot. Als je de betere beelden vervolgens laat afdrukken bij een fotoservice en de unieke shots thuis afdrukt op A4, dan bespaar je nog eens. En waarom zou je ze niet op een cd branden, in Video-cd-formaat? Zo'n cd'tje kan je makkelijk kopiëren voor vrienden en familie (kost geen € 0,50). Wanneer die beschikken over een dvd-speler kunnen ze de beelden altijd bekijken op tv, wat nog gezellig is ook. Hetzelfde kan je uiteraard doen met een website: beelden opladen, mailtje met het juiste internetadres versturen naar de kennissen en die kunnen kijken en genieten op eigen tempo, gratis en voor niks.

Het grote verschil

Omdat je meteen ziet wat het resultaat is, kan je met een digitaal toestel makkelijker 'leren fotograferen'.

Los van alle financiële aspecten zijn er een aantal belangrijke verschillen die opduiken tijdens het gebruik. Zo kan je er nog steeds van uitgaan dat een klassieke foto beter is van kwaliteit (resolutie en kleurechtheid), zeker als je grote formaten gaat afdrukken. Bovendien is het maken van groothoekopnames bijna onmogelijk met een digitale camera. Dat merk je vooral als je gebouwen of grote voorwerpen wil fotograferen terwijl je er dichtbij staat. Aan de andere kant heb je met een digitale camera een veel nauwere relatie met het resultaat. Omdat je het later kan bewerken op je computer, maar vooral ook omdat je het meteen ziet op dat kleine LCD-schermpje van je camera. Je evalueert meteen of een opname geslaagd is. Je kan ze meteen wissen, maar je kan er vooral ook uit leren. Neem de tijd om je digitale camera te leren kennen. Experimenteer met verschillende opnamemodi, met sluitertijden en diafragma-instellingen. Omdat je het resultaat van die experimenten meteen ziet, krijg je er ook beter zicht op. Je leert met andere woorden gemakkelijker fotograferen met een digitaal toestel. Als je er de tijd voor neemt...

Scan en/of printservices

Kruidvat
[www.kruidvat.be]
Hema
[www.hema.be]
Colormailer
[www.colormailer.com]
Maxicolor
[www.maxicolor.be]
Spector
[www.spector.be]
Elka
[www.elka.be]
Kodak
[www.kodak.be]
Rainbowcolor
[www.rainbowcolor.be]
Prestoprint
[www.prestoprint.be]
Fujiprint
[www.fujiprint.be]
Fotolabo Club
[www.fotolaboclub.be]
PhotoHall
[www.photohall.be]
Image Photo
[www.imagephoto.be]
Di
[www.di.be]

— Jo Verluyten —

CONCLUSIE

Overschakelen op digitale fotografie lijkt op het eerst gezicht duur. Het begint met de aanschaf van het toestel, en loopt echt uit de hand als je niet verstandig omspringt met afdrukken. De pil wordt echter snel verzacht als je verstandig omspringt met inkt en papier. Los van het financiële aspect heeft de digitale fotografie niet te miskennen troeven: het gebruiksgemak en de directe relatie tot het resultaat zorgen voor een hogere funfactor, zowel voor de gelegenheidsfotograaf als de liefhebber. Het is net die factor die aan de basis ligt van het succes van de digitale fotografie. Wat heb jij daar voor over?